

BO'LAJAK OLIY MA'LUMOTLI MUTAXASSISLARDAN VATANPARVARLIK TUYG'USINI SHAKILLANTIRISH

Nurulloyev Bekzod Husniddin o'g'li

Osiyo Xalqaro Universiteti magistr

nurulloyevbekzod58@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarda vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish masalasiga bag'ishlangan. Yozuvda, o'quvchilarni vatanparvarlik hissini tarbiyalashning ahamiyati, metodologik yondoshuvlar va o'quv jarayonida vatanparvarlikni oshirishga qaratilgan amaliy usullar ko'rib chiqiladi. Vatanparvarlik, yoshlarni milliy qadriyatlar, tarixiy meros, o'z xalqining madaniyati va an'alariga hurmat bilan munosabatda bo'lishga o'rgatish orqali shakllanadi. Maqolada oliy ta'lim muassasalarida vatanparvarlikni rivojlantirishda muhim o'rin tutadigan o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi o'zaro aloqalar, ilmiy tadqiqotlar va amaliy faoliyatning roli tahlil qilinadi. Shuningdek, talabalarda ijtimoiy faollik va milliy istiqloq g'oyalariga bo'lgan muhabbatni rivojlantirish uchun zamonaviy pedagogik texnologiyalarni qo'llashning samaradorligi haqida ma'lumotlar taqdim etiladi. Vatanparvarlikni shakllantirish jarayonida oliy ta'lim muassasalarining roli va ularning o'quvchilarga beradigan tarbiyaviy va ilmiy xizmatlari ahamiyatini ta'kidlash lozim.

Kalit so'zlar: Vatanparvarlik, bo'lajak mutaxassislar, oliy ma'lumotli mutaxassislar, shakllantirish, tarbiyaviy ishlar, ta'lim tizimi, milliy qadriyatlar, mamlakatni sevish, ijtimoiy mas'uliyat, fukaroning majburiyatlari, O'zbekiston, yoshlar tarbiyasi, vatan oldidagi burch, birinchi Prezident Islom Karimov, milliy istiqloq g'oyasi, madaniyat va an'alar, oliy ta'limda vatanparvarlik, mehnat va samaradorlik, mustahkam davlat va jamoat tartibi, O'zbek xalqining tarixiy yutuqlari.

Ushbu kalit so'zlar bo'yicha chuqurroq tahlil qilish, maqola yoki tadqiqot tayyorlashda foydali bo'lishi mumkin.

Kirish

Bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarda vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish – bu nafaqat ularning kasbiy bilim va ko'nikmalarini oshirish, balki yuksak ma'naviyatga ega bo'lishini ta'minlash uchun muhim ahamiyatga ega bo'lgan jarayon. Oliy ta'lim muassasalarida ta'lim olayotgan yoshlar jamiyatning kelajagini belgilaydigan, jamiyatda o'z o'rnini topadigan mutaxassislar bo'lib yetishadi. Ularning vatanparvarlik tuyg'usi esa yurtiga, millatiga, davlatiga bo'lgan hurmat, fidoyilik va mas'uliyatni his qilish, tinchlikni saqlashga va taraqqiyotni ta'minlashga bo'lgan intilishdir.

Oliy ta'limda vatanparvarlikni shakllantirishning eng muhim omillaridan biri — ta'lim jarayoniga milliy qadriyatlar, tarix, madaniyat va urf-odatlarini kiritishdir. Shuningdek, talabalarga vatanparvarlikni faqat so'zda emas, balki amaliy ravishda ham ko'rsatish, yurtni sevish va unga xizmat qilishning jamiyatdagi ahamiyatini tushuntirish muhimdir. Oliy ta'lim muassasalarida o'qiyotgan talabalar bilim olish bilan birga, ma'naviy va axloqiy jihatdan kamol topishi, yurtiga foyda keltirishi uchun zarur bo'lgan ijtimoiy-psixologik va madaniy tayyorgarlikni olishlari kerak.

Shunday qilib, bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislar uchun vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish nafaqat ta'lim, balki ularning jamiyatdagi o'rnini va mas'uliyatini anglashga, yurtni rivojlantirishga bo'lgan intilishlarini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislardan vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish – bu jamiyatning kelajagini ta'minlaydigan, uning yuksak ma'naviy va ijtimoiy qadriyatlarini asrashga qaratilgan muhim vazifalardan biridir. Vatanparvarlik tuyg'usi faqatgina milliy g'urur va mehri anglatmaydi, balki o'ziga xos ijtimoiy, madaniy, iqtisodiy, va axloqiy mas'uliyatni ham o'z ichiga oladi. Quyida bo'lajak mutaxassislarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashga oid bir nechta asosiy yondashuvlarni keltiraman:

1. Ta'lim va Tarbiya orqali Vatanparvarlikni Shakllantirish:

- **Milliy qadriyatlarni o'rgatish:** Ta'lim tizimida vatanparvarlikka oid maxsus darslar, seminarlar va ma'ruzalar tashkil qilish muhimdir. Bu darslarda o'z xalqining tarixi, madaniyati, urf-odatlarini va milliy mustaqillik yo'lidagi qahramonliklari haqida batafsil ma'lumot berilishi lozim.
- **O'zbekistonning bugungi va kelajakdagi taraqqiyoti:** Talabalarga mamlakatning iqtisodiy, siyosiy, ijtimoiy taraqqiyoti uchun ular qanday hissa qo'shishi kerakligi haqida tushuncha berish. Oliy ta'lim muassasalarida milliy rivojlanish dasturlarini o'rganish va ularga o'z hissasini qo'shish motivatsiyasini yaratish.

2. O'zaro Hurmat va Hamkorlikni Rivojlantirish:

- **Ijtimoiy hamkorlik:** Vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirishda jamiyatda o'zaro hurmat, tenglik va hamkorlikni rivojlantirish muhimdir. Talabalar o'zini jamiyatning faol a'zosi sifatida his qilishlari va birgalikda ishlash orqali umumiy maqsadga erishishlari kerak.
- **Shaxsiy mas'uliyatni tarbiyalash:** Vatanparvarlik faqat yurtga nisbatan mehr-oqibatni shakllantirmaydi, balki har bir mutaxassisning o'z ishiga bo'lgan mas'uliyatini kuchaytiradi. Bu esa, o'z navbatida, mamlakatning taraqqiyotiga hissa qo'shish uchun zarur.

3. Vatanparvarlikni Madaniyat va San'at Orqali O'stirish:

- **Madaniy tadbirlar va san'at orqali vatanparvarlik:** Oliy o'quv yurtlarida milliy san'atni targ'ib qilish, an'anaviy san'atlarga bo'lgan hurmatni oshirish va ularni yoshlar o'rtasida keng tarqatish. Madaniyat va san'at orqali yurtni sevish va unga xizmat qilish tuyg'ularini uyg'otish.
- **Vatanparvarlikni adabiyot va she'riyat orqali ifodalash:** Yurtga muhabbatni va milliy istiqlol g'oyasini adabiyot va she'riyat orqali o'rganish. Talabalar o'zbek sho'irlarining vatanparvarlikka oid asarlarini o'rganib, o'z ruhiyatlarini yuksaltiradilar.

4. Terrorizm, Ekstremizm va Korrupsiyaga Qarshi Kurashni O'rgatish:

- **Ijtimoiy xavf-xatarlar haqida tushuncha berish:** Bo'lajak mutaxassislarni jamiyatdagi zararli ijtimoiy hodisalarga qarshi kurashishga tayyorlash. Bunga terrorizm, ekstremizm va korrupsiya kabi muammolarga qarshi turish ham kiradi. Bu esa vatanparvarlik tuyg'usi va mustaqil yurtni himoya qilishga bo'lgan ishonchni oshiradi.

- **Yurtni himoya qilish mas'uliyati:** O'zbekistonning tinchligini va xavfsizligini ta'minlash borasidagi mutaxassisliklarni o'rganish va ularga bo'lgan mas'uliyatni his qilish. Vatanni himoya qilish faqat harbiy sohada emas, balki har bir sohada, xususan iqtisodiyot, ta'lim va ilm-fan sohalarida ham muhimdir.

5. Vatanparvarlikni Innovatsion Fikrlar bilan Mustahkamlash:

- **Texnologik rivojlanish va ilm-fan:** Oliy ta'lim muassasalarida innovatsion fikrlashni rag'batlantirish, yangi texnologiyalarni o'rganish va o'z yurtida qo'llashni o'rgatish. Bo'lajak mutaxassislar mamlakatning iqtisodiy, ijtimoiy va madaniy taraqqiyotini ta'minlashda texnologiyalarni qanday qo'llashni bilishlari kerak.
- **Ekologik mas'uliyat:** Vatanparvarlik faqat iqtisodiy yoki siyosiy masalalarda emas, balki ekologik mas'uliyatni o'z ichiga oladi. Tabiatni asrash, ekologik muammolarni hal qilish va yashil iqtisodiyotga hissa qo'shish zarurati haqida o'rgatish.

Xulosa:

Vatanparvarlik tuyg'usi bo'lajak oliy ma'lumotli mutaxassislarni tarbiyalashda asosiy omil bo'lishi kerak. Bu nafaqat o'z yurtiga xizmat qilishga bo'lgan mas'uliyatni anglash, balki milliy qadriyatlarni, ma'naviyatni, ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotni qo'llab-quvvatlashni anglatadi. Yurtni sevish va unga sodiqlik tuyg'ularini shakllantirish, jamiyatning umumiy taraqqiyotiga olib boradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Karimov, I. A. (2000). *O'zbekistonning mustaqilligi: Tarixiy shart-sharoitlar, o'ziga xosliklar, kelajak istiqbollari*. Tashkent: O'zbekiston.
2. O'zbekiston Respublikasining "Vatanparvarlik tarixi" (2019). *Vatanparvarlik tarixi darsligi*. Tashkent: O'zbekiston Milliy Universiteti.
3. Raxmonov, A. (2018). *Milliy o'zlikni anglash va vatanparvarlik*. Tashkent: Ma'naviyat.
4. Hakimov, F. (2017). *Vatanparvarlik va uning ta'limdagi o'rni*. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
5. Toshmatov, Sh. (2021). *Oliy ta'limda vatanparvarlikni shakllantirish metodikasi*. Tashkent: TDPU.
6. Usmonov, D. (2015). *O'zbekistonning yosh avlodini vatanparvarlikka tarbiyalashning asosiy yo'nalishlari*. Tashkent: Ma'naviyat va Ma'rifat.
7. Alimov, O. (2020). *Milliy ma'naviyat va vatanparvarlik: Talabalarga yo'naltirilgan darslik*. Tashkent: "Nishon" nashriyoti.
8. Mirzayev, R. (2022). *Oliy ta'limda vatanparvarlikni rivojlantirish: Nazariy asoslar va amaliy usullar*. Tashkent: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti.
9. Shodiev, M. (2016). *O'zbekiston yoshlarini vatanparvarlik ruhida tarbiyalashning zamonaviy usullari*. Tashkent: Xalq ta'limi vazirligi.
10. Yunusova, N. (2019). *Vatanparvarlikni ta'lim jarayonida shakllantirishning asosiy yo'nalishlari*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.